

Deniz Güvenliği Bağlamında Karadeniz: Rusya-Ukrayna Savaşı Sonrası Riskler ve Tehditler

The Black Sea in the Context of Maritime Security: Risks and Threats in the Wake of the Russia-Ukraine War

Ekrem OK

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Meslek Yüksek Okulu
Dış Ticaret Bölümü,
Ağrı, Türkiye

Öz

Güvenlik, tarih boyunca bireylerin, toplulukların ve devletlerin temel önceliklerinden biri olmuştur. Zaman içinde kavramsal olarak dönüşse ve çeşitlense de bu öncelikli konumunu korumayı sürdürmüştür. Bu çeşitlenmelerden biri olan deniz güvenliği ise yalnızca askerî güvenlikle sınırlı olmayan; enerji güvenliği, ekonomik ve çevre güvenliğini de kapsayan çok boyutlu bir alanı ifade etmektedir. Türkiye'nin deniz stratejisinin önemli bir parçası olan Karadeniz, jeopolitik konumu, kıyıdaş devletler arasındaki tarihsel rekabet ve enerji geçiş yolları nedeniyle hem bölgesel hem de küresel güvenlik mimarisinde stratejik bir yere sahiptir. Soğuk Savaş sonrasında görece sakin bir dönem geçiren Karadeniz, 2022 yılında başlayan Rusya-Ukrayna savaşıyla ciddi bir güvenlik bunalımı yaşamaktadır. Bu çerçevede çalışma, Rusya-Ukrayna savaşının Karadeniz güvenliğine nasıl etki ettiği ve Türkiye'nin bu süreçte nasıl bir politika izlediği sorusuna yanıt aramaktadır. Savaş, Karadeniz'in güvenliğinde yalnızca askerî değil, ekonomik boyutlarıyla da ciddi sarsıntılara neden olan çok boyutlu bir güvenlik krizini tetiklemiştir. Türkiye ise her ne kadar bir NATO üyesi olsa da savaş boyunca ittifakın genel tutumuyla çelişmeyen, ancak ondan bağımsız, kontrollü ve temkinli bir denge politikası izlemektedir. Bu politika hem Ukrayna ile ilişki ve iş birliğini sürdürmeyi hem de Rusya'yı provoke etmekten kaçınmayı esas almaktadır. Ayrıca, çalışma Rusya-Ukrayna savaşının Karadeniz güvenliğine ağır bir darbe vurmasına ve küresel ölçekte ekonomik zararlara neden olmasına rağmen, Türkiye'nin bölgedeki stratejik önemini artırdığını ileri sürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deniz Güvenliği, Karadeniz Güvenliği, Rusya-Ukrayna Savaşı

ABSTRACT

Security has historically been one of the fundamental priorities for individuals, communities, and states. Although it has evolved and diversified over time, its central importance has remained constant. Among these diversifications, Maritime security is a multidimensional concept that includes not only military security but also energy, economic, and environmental security. As an important part of Türkiye's maritime strategy, the Black Sea holds strategic significance in both regional and global security architecture due to its geopolitical location, historical rivalry among littoral states, and its role as a major energy transit corridor. While the Black Sea experienced a relatively calm period following the Cold War, it has been facing a severe security crisis since the outbreak of the Russia-Ukraine war in 2022. Within this framework, the study seeks to answer how the Russia-Ukraine war has impacted Black Sea security and what policies Türkiye has pursued during this period. The war has triggered a serious security crisis in the region, involving both political and economic dimensions. Although Türkiye is a NATO member, it has pursued a cautious and balanced policy of strategic equilibrium throughout the conflict, independent, yet not conflicting with the alliance's overall stance. This policy aims to maintain cooperation with Ukraine while avoiding direct provocation of Russia. Furthermore, the study contends that, despite the significant deterioration of Black Sea security and the global economic consequences of the war, Türkiye's strategic relevance in the region has grown.

Keywords: Maritime Security, Black Sea Security, Russia-Ukraine War

Geliş Tarihi/Received 06.06.2025
Kabul Tarihi/Accepted 29.06.2025
Yayın Tarihi/Publication Date 30.06.2025

Corresponding Author/Sorumlu Yazar:
Ekrem OK

E-mail: ekremok.erez@gmail.com

Cite this article

Ok, E. (2025). The Black Sea in the Context of Maritime Security: Risks and Threats in the Wake of the Russia-Ukraine War. *Journal of International Relations Studies*, 5(1), 40-52.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International License.

Giriş

Güvenlik, ilk çağlardan günümüze kadar bireylerin, toplulukların ve devletlerin temel öncelikleri arasında yer almıştır. Tarihsel süreç içerisinde güvenlik anlayışı çeşitli değişimlere uğramış olsa da bu öncelikli konumunu hiçbir zaman kaybetmemiştir. Güvenlik paradigması zamanla dönüşmüştür; özellikle 20. yüzyılın son on yılında, Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle birlikte köklü bir dönüşüm geçirmiştir. Bu dönemde, iki süper güç arasındaki güç rekabetine dayanan Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle birlikte, yalnızca devlete odaklanan ve askerî tehditleri esas alan geleneksel güvenlik anlayışı; çok boyutlu, çok aktörlü ve karmaşık bir yapıya evrilmiştir. Artık savaşın aktörleri, alanları ve biçimleri net sınırlarla tanımlanamaz hâle gelmiş; askerî güvenliğin yanı sıra çevresel, ekonomik, insani, siber ve toplumsal güvenlik de ulusal ve uluslararası güvenliğin temel unsurları arasında yer almaya başlamıştır.

Tehditlerin sınır tanımayan yapısı, çatışma alanlarının belirginliğini yitirmesi ve ulusal ile uluslararası güvenlik arasındaki ayrımın belirsizleşmesi, güvenlik anlayışında yaşanan en köklü dönüşüm olarak öne çıkmaktadır. Tehdit türlerindeki değişim, beraberinde bu yeni tehditlere karşı yeni savunma stratejilerini de getirmiştir. Örneğin, kritik devlet altyapılarına yönelik bir siber saldırıya ya da dış kaynaklı finansal manipülasyonlara geleneksel askerî yöntemlerle karşılık vermek mümkün değildir. Farklı tehditlerin farklı dinamikler taşıması, güvenlik stratejilerinin de tehditlerin niteliğine göre çeşitlendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle her tehdit türü, geleneksel yöntemlerle değil, kendi doğasına uygun özel stratejilerle karşılanmalıdır. Bu bağlamda devletler, tehdidin niteliğine göre uygun savunma yöntemleri geliştirme yoluna gitmiştir. Karabulut (2009, s. 7), küreselleşme sürecinin güvenlik olgusunu çok taraflı (devlet dışı aktörleri de içeren), çok boyutlu (askerî, ekonomik, sosyal ve çevresel unsurları kapsayan) ve karmaşık (tehdit kaynaklarının tespiti ve bertaraf yöntemlerinin belirsiz olduğu) bir alan hâline getirdiğini ifade etmektedir.

Deniz güvenliği ise, yalnızca askeri tehditlere karşı stratejik hakimiyet için değil, aynı zamanda Soğuk Savaş sonrası güvenlik anlayışında öne çıkan, enerji güvenliği, ticaret yollarının sürekliliği, gıda tedarik zincirlerinin korunması ve çevresel tehditlerle mücadele gibi pek çok kapsayan çok boyutlu bir alanı ifade etmektedir. Bu çok boyutlu yapısı nedeniyle, deniz güvenliği kavramının önemi Soğuk Savaş sonrası dönemde daha da artmıştır. Bu dönüşüm çerçevesinde, deniz güvenliği sadece askeri değil, ekonomik ve stratejik yönleriyle de güvenlik politikalarının merkezinde yer almaya başlamıştır. Özellikle Karadeniz gibi jeopolitik açıdan hassas bölgelerde deniz güvenliği, yalnızca kıyıdaş ülkeleri değil; aynı zamanda bölgesel ve küresel aktörleri de doğrudan ilgilendiren kritik bir mesele hâline gelmiştir.

Karadeniz, jeopolitik konumu, kıyıdaş devletler arasındaki tarihsel rekabet ve enerji taşımacılığı açısından hem bölgesel hem de küresel güvenlik mimarisi içerisinde stratejik bir konuma sahiptir. Soğuk Savaş süresince görece sınırlı bir ilgiye mazhar olan Karadeniz, Soğuk Savaş sonrasında yalnızca stratejik değil; enerji güvenliği, gıda güvenliği, deniz ticareti ve ulaşım gibi çeşitli alanlarda da önem kazanan bir bölge hâline gelmiştir. Bu özelliğiyle Karadeniz, yalnızca kıyıdaş ülkeleri değil; bölge dışı aktörleri de doğrudan etkileyen bir coğrafya konumundadır. Bu nedenle, bölgede barış ve güvenliğin sağlanması hem bölgesel hem de küresel istikrar açısından büyük önem arz etmektedir. Nitekim 2022 yılında başlayan Rusya-Ukrayna Savaşı ile Karadeniz'de barışın bozulmasının olumsuz etkileri yalnızca bölge ülkeleriyle sınırlı kalmamış; gıda arzı, enerji tedariği ve deniz ulaşımı gibi alanlarda birçok ülkeyi doğrudan ya da dolaylı biçimde etkilemiştir. Söz konusu savaş, yalnızca iki ülke arasında yaşanan bir çatışma olmanın ötesine geçmiştir; Karadeniz'in güvenliğini doğrudan etkileyerek geniş bir etki alanı oluşturmuştur. ABD Avrupa Kuvvetleri eski komutanı Emekli Korgeneral Ben Hodges (2021)'in de ifade ettiği üzere "Karadeniz'de olan Karadeniz'de kalmamıştır".

Bu çalışma, deniz güvenliği kavramı çerçevesinde Karadeniz güvenliğinin önemini ve bu bölgenin Türkiye açısından taşıdığı stratejik değeri ortaya koyarak, Rusya-Ukrayna savaşının Karadeniz güvenliğine nasıl etki ettiği ve Türkiye'nin bu süreçte nasıl bir politika izlediği sorusuna yanıt aramaktadır. Bu doğrultuda, ilk bölümde denizlerin önemi, deniz güvenliği kavramı ve deniz güvenliğine yönelik tehditler ele alınacaktır. İkinci bölümde Karadeniz güvenliğinin yapısı ile Türkiye'nin Karadeniz stratejisi değerlendirilecek; üçüncü bölümde ise Rusya-Ukrayna Savaşı'nın Karadeniz güvenliğine etkileri, Türkiye'nin bu yeni risk ve tehditlere karşı benimsediği politikalar ile bu politika tercihlerinin ardındaki dinamikler incelenecektir. Son bölümde ise ulaşılan bulgular tartışılarak genel bir değerlendirme sunulacaktır. Çalışma, nitel bir yaklaşımla yürütülmüş olup; analiz sürecinde uluslararası kuruluşlara ait güvenlik belgeleri, resmi raporlar ve mevcut akademik literatür temel alınmıştır.

Deniz Güvenliği: Kavram, Stratejik Önem ve Temel Tehditler Denizlerin Stratejik Önem ve Deniz Güvenliği

Denizler, geçmişten günümüze, devletlerin ekonomik, siyasi ve askeri çıkarları açısından stratejik önem arz eden doğal alanlardır. Tarihsel olarak denizlerin iki temel işlevi, onları vazgeçilmez kılmıştır: İlki, birer iletişim ve ulaşım yolu olmaları; ikincisi ise hem canlı hem de cansız kaynaklar bakımından zengin doğal kaynak hazinesi olmalarıdır. Açık deniz yolları, küresel ticaretin ana güzergâhlarını oluşturmakta; deniz taşımacılığı ise büyük hacimli yüklerin tek seferde taşınabilmesine olanak tanması, güvenilirliği ve ekonomikliği nedeniyle en çok tercih edilen ulaşım yöntemi olarak öne çıkmaktadır. Nitekim deniz taşımacılığı, hava yoluna göre 14, kara yoluna göre 7, demir yoluna göre ise 3,5 kat daha ucuzdur (Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, 2015). Öte yandan denizler, barındırdığı canlı kaynaklar (balıkçılık, deniz ürünleri) ve cansız kaynaklar (petrol, doğal gaz, maden rezervleri) açısından da hayati önem taşımaktadır. Tüm bu işlevleriyle denizler, tarih boyunca bu avantajlara sahip olmak isteyen güçleri kendine çekmiş; denizler üzerinde egemenlik kurmak, devletler arası rekabetin temel unsurlarından biri hâline gelmiştir. Denizlere hâkim olmak, yalnızca coğrafi bir hakimiyeti değil, aynı zamanda ekonomik ve politik güç sahibi olmanın da anahtarı olarak görülmüştür. Nitekim deniz hakimiyetinin güç dengeleri açısından son derece önemli olduğunu savunan Alfred Thayer Mahan'ın "deniz hâkimiyeti" teorisi, denizler üzerindeki egemenliğin güç dengeleri açısından önemini ortaya koymaktadır. Mahan, bir devletin ekonomik hâkimiyetinin, ticaret yollarını denetlemesine; bu denetimin ise denizler ve okyanuslar üzerinde hâkimiyet kurmasına bağlı olduğunu savunur (Mahan, 2011). Denizlerin taşıdığı stratejik önemin doğal bir uzantısı olarak, deniz güvenliği, diğer güvenlik türlerinden farklı ve çok boyutlu bir konumda yer almaktadır. Tarihsel süreç içerisinde, bölgesel ya da küresel ölçekte liderlik amaçlayan devletler, bu amaca ulaşmanın en önemli aşamalarından birinin etkili bir deniz gücüne sahip olmak olduğunu kavramışlardır. Bu bağlamda, denizleri kontrol edebilen ve aynı zamanda güçlü bir deniz ticaret filosuna sahip olan devletlerin, küresel ekonomik sistemde daha etkin bir rol üstlenebileceği değerlendirilmiştir (Kurul, 2014, s. 355). Deniz güvenliği, askerî güvenlik gibi tarihsel kökleri oldukça derin olan, yerleşik bir güvenlik alanıdır. Bu tarihsel süreklilik içerisinde deniz güvenliğinin ekonomik boyutu belirleyici bir rol oynamaktadır. Tarih boyunca deniz güvenliği ve hakimiyeti devletlerin askeri ve ekonomik çıkarlarını koruma ve sürdürmede kritik bir işlev görmüştür (Bueger, 2015, s. 161). Günümüzde ise deniz güvenliği yalnızca askerî ve ekonomik çıkarların korunmasıyla sınırlı kalmamakta; enerji güvenliğinden çevresel sürdürülebilirliğe, insani güvenlikten kıyı topluluklarının korunmasına kadar uzanan çok boyutlu bir güvenlik alanını ifade etmektedir. Deniz alanlarındaki enerji altyapılarının güvenliği, yasa dışı balıkçılık ve deniz kirliliği gibi çevresel tehditlerle mücadele, düzensiz göç gibi insani krizlerin yönetimi ve deniz ticaret yollarının güvenliğinin sağlanması, modern deniz güvenliği anlayışının temel unsurlarını oluşturmaktadır.

Her ne kadar deniz güvenliğini tanımlamak güç olsa da Bueger ve Edmunds, (2024, ss. 2, 3) tüm tanımlarda deniz güvenliğinin üç temel boyutunun ortak olduğuna dikkat çeker. Birincisi, devletler arası boyut olup deniz sınırları, kontrol bölgeleri ve deniz kaynakları üzerindeki anlaşmazlıklar gibi devletler arası güvenlik sorunlarını kapsar. İkinci boyut, deniz terörizmidir ve terörist grupların saldırı, finansman veya operasyonel rotalar için deniz alanlarını istismar etmelerini ifade eder. Üçüncü boyut ise "mavi suçlar" olarak adlandırılan ve deniz korsanlığı, deniz ulaşımına yönelik saldırılar, insan ve yasa dışı mal kaçakçılığı, yasa dışı balıkçılık ile deniz kirliliği gibi okyanus ekosistemlerine ciddi zarar veren çevre suçlarını kapsayan uluslararası organize suçlardır. Deniz güvenliğini dar anlamda birinci ve ikinci boyutlardaki tehditlerin, geniş anlamda ise bu tehditlere ek olarak üçüncü boyuttaki tehditlerin de bulunmaması olarak tanımlamak mümkündür.

Askerî güvenlikten farklı olarak deniz güvenliği, Soğuk Savaş sonrası dönemde küreselleşmenin etkisiyle daha da önemli hâle gelmiştir. Soğuk Savaş'ın sona ermesinin ardından küresel ticarete yaşanan eşi benzeri görülmemiş büyüme, deniz yolu taşımacılığının da büyük ölçüde artmasına neden olmuştur. Günümüzde küresel ticaretin yaklaşık %80'i denizler üzerinden yürütülmektedir (Helmick, 2008, s. 16; Kismartini vd., 2024, s. 2; UN Trade and Development, 2025). Bu yüksek düzeydeki ticari hareketlilik, sadece ekonomik refah açısından değil, aynı zamanda güvenlik açısından da önemlidir. Zira bu yoğun ticaret ağı, taraflar arasındaki karşılıklı bağımlılığı artırırken; deniz yollarının güvenliğine yönelik hassasiyeti de yükseltmekte ve devletlerin dış politika önceliklerinin şekillenmesinde etkili olmaktadır (Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, 2015, s. 6).

Denizlerin sunduğu ekonomik, stratejik ve coğrafi avantajlar yalnızca devletlerin değil, devlet dışı aktörlerin de ilgisini çekmiştir. Günümüzde denizler, mallara ve kişilere yönelik saldırılar, terör eylemleri, kaçakçılık faaliyetleri ve kitlesel yıkım potansiyeli taşıyan silahların taşınması gibi çeşitli tehditler açısından elverişli bir ortam sunmaktadır. Özellikle 11 Eylül 2001 saldırılarının ardından deniz güvenliği, küresel güvenlik gündeminde öncelikli bir konu hâline gelmiştir. Günümüzde, bir

nakliye konteynerine gizlenmiş nükleer ya da radyolojik bir silahla gerçekleştirilebilecek olası bir saldırı; stratejik öneme sahip bir boğazın veya limanın gemi batırılarak bloke edilmesi; ya da limanlarda bulunan tehlikeli yük tankerlerine yönelik saldırılar, dünyanın 11 Eylül sonrasında karşılaştığı yeni nesil güvenlik tehditleri olarak karşımıza çıkmıştır (Helmick, 2008, s. 16).

Bu tür yeni nesil tehditlerin ortaya çıkması, 11 Eylül sonrasında birçok ülkenin ve uluslararası örgütün deniz güvenliği alanında yeni adımlar atmasına neden olmuştur. Bu çerçevede, Avrupa Birliği ve Afrika Birliği gibi bölgesel örgütlerin yanı sıra pek çok ülke, ulusal deniz güvenliği stratejilerini oluşturmuştur. NATO ise 2011 yılında yayımladığı Ortak Deniz Stratejisi (Alliance Maritime Strategy) belgesiyle deniz güvenliğini temel hedeflerinden biri olarak tanımlamıştır. Benzer şekilde, Uluslararası Denizcilik Örgütü'ne (IMO) bağlı Deniz Güvenliği Komitesi (Maritime Safety Committee), görev tanımını genişleterek deniz güvenliğini öncelikli alanlar arasında konumlandırmıştır (Bueger, 2015, s. 159).

Diğer yandan, deniz güvenliği hem enerji hem de çevre güvenliğini içeren çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Artan küresel enerji talebi, devletleri açık denizlerdeki enerji rezervlerini keşfetmeye yönlendirmektedir. Günümüzde birçok ülke, enerji ihtiyacının önemli bir bölümünü denizlerden karşılamaktadır. Örneğin, ABD'nin petrol ve doğalgaz ihtiyacının %25'i açık deniz kaynaklarından sağlanmaktadır (American Petroleum Institute, 2025; Benny, 2019, s. 1). Öte yandan, ham petrol ve doğalgaz taşımacılığında deniz yolu hâlen en yaygın ve etkin yöntemdir; dünya genelinde petrolün yaklaşık %60'ı, doğalgazın ise %25'i denizler üzerinden taşınmaktadır. Bu çerçevede, Hürmüz Boğazı, Malakka Boğazı, Süveyş Kanalı, Babül Mendep Boğazı, Danimarka Boğazları, Türk Boğazları ve Panama Kanalı gibi stratejik noktalar, küresel enerji güvenliği açısından kritik öneme sahiptir (Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, 2015, s. 21; U.S. Energy Information Administration, 2024). Nitekim 24 Mart 2021'de "Ever Given" adlı yük gemisinin Süveyş Kanalı'nda karaya çarpması sonucu kanalın altı gün boyunca kapanması, küresel ticarete milyarlarca dolarlık kayba neden olmuştur (BBC, 2021; TRT Haber, 2021). Enerji ticaretinin artmasıyla birlikte, denizler ve dolayısıyla deniz güvenliği çok daha kritik bir hâle gelecektir.

Enerji güvenliğinin yanı sıra deniz güvenliğini doğrudan ilgilendiren bir diğer alan da çevre güvenliğidir. Deniz güvenliğine yönelik tehditler, aynı zamanda ekosistemin canlı ve cansız unsurları için de tehdit oluşturmaktadır. Denizlerde gerçekleşen saldırılar, sığınmacı hareketliliği, yasa dışı balıkçılık faaliyetleri, çok tehlikeli malların ve maddelerin taşınması (Klein vd., 2009, s. 23) gibi durumlar yalnızca deniz güvenliğini değil; aynı zamanda çevresel güvenliği de tehdit etmektedir. Bu bağlamda deniz güvenliği aynı zamanda çevresel de bir meseledir.

Deniz Güvenliğine Yönelik Tehditler

Deniz güvenliğini tehdit eden unsurlar üç temel başlık altında incelenebilir: devlet kaynaklı tehditler, devlet dışı aktör kaynaklı tehditler ve doğal tehditler. İlk grubu, özellikle düşman ya da düşmanca niyet taşıyan devletlerin oluşturduğu tehditler meydana getirir. İkinci grupta ise terörizm, korsanlık, deniz haydutluğu, kaçakçılık, yasa dışı balıkçılık gibi devlet dışı aktörlerin oluşturduğu tehditler yer almaktadır. Üçüncü tehdit kategorisini ise tsunami, deprem ve kasırga gibi insan kontrolü dışında gerçekleşen doğal afetler oluşturmaktadır. Ancak bu üçlü sınıflandırma içinde, yalnızca ilk iki grup devletlerin doğrudan müdahale edebileceği ve deniz güvenliğini sağlamak adına mücadele yürüttüğü tehdit alanlarıdır.

Korsanlık ve deniz haydutluğu genellikle ekonomik kazanç amacıyla yürütülürken, deniz terörizmi daha çok siyasi amaçlarla motive edilmektedir. Korsanlar ve deniz haydutları, odağın kendilerinde olmasını istemedikleri için dikkat çekmekten kaçınırlar ve ticaret akışından faydalandıkları için ticaretin devam etmesini isterler. Buna karşılık terörist gruplar, eylemlerinin geniş kitleler tarafından duyulmasını ve kamuoyunda korku yaratmasını hedefler; bu nedenle mümkün olan en fazla zararı vermeyi amaçlarlar (Psarros vd., 2009, ss. 149,150). Korsanlık, günümüzde yasadışılık ifade etmesine rağmen, tarihsel olarak ilk kez devletlerin doğrudan desteğiyle ortaya çıkmıştır. Özellikle Orta Çağ'ın sonlarına doğru, resmi donanmalara sahip olmayan devletler, bazı özel gemilere silahlı gemi kullanma yetkisi anlamına gelen "letter de marque / commission en course" vererek bu gemileri savaş zamanlarında bir tür taşeron güç olarak kullanmaya başlamıştır. Bu belgeye sahip olan gemilere "korsan" denilirken, devletin yetkilendirmediği benzer faaliyetlerde bulunan gemiler "deniz haydudu" olarak adlandırılmıştır. Yani korsanlık terimi başlangıçta, devlet adına hareket eden özel silahlı deniz araçlarını tanımlamak için kullanılmıştır. Ancak zamanla bu yetkilendirilmiş korsanların devlet çıkarlarının dışına çıkarak kendi çıkarlarına hizmet etmeye başlamaları ve devletlerin bu faaliyetleri denetleyemez hâle gelmesi üzerine, korsanlık 1856 tarihli Paris Deklarasyonu ile uluslararası hukukta yasaklanmıştır (Doğru, 2017, s. 554).

Deniz haydutluğu ise korsanlıktan farklı olarak, genellikle yoğun deniz ticaret yolları üzerinde ve denetimin zayıf olduğu bölgelerde ortaya çıkan bir tehdittir. Deniz haydutluğu gemilerin taşıdığı insanlara ya da onların eşyalarına karşı kişisel çıkar amacıyla düzenlenen saldırıları ifade etmektedir. Günümüzde bu tehdit, özellikle deniz ve kara sınırlarında etkin denetim sağlayamayan; devlet otoritesinin zayıf ya da tamamen çöktüğü coğrafyalarda yoğunlaşmaktadır. Ayrıca deniz haydutluğu, artık yalnızca para veya değerli eşyalara yönelik değil; gelişmiş teknolojik imkânlardan faydalanarak gemilerin yüklerine veya doğrudan geminin tamamına yönelik saldırıları da içermektedir. Gelişen teknolojiler sayesinde daha organize hareket eden bu yapılar, ele geçirdikleri gemileri değiştirip sahte tescil ve konşimentolarla yasal gibi göstererek satışa sunabilecek kadar karmaşık yöntemler kullanabilmektedirler (Doğru, 2017, ss. 557–559).

Terörizm ise tarihsel olarak değerlendirildiğinde, denizlerin terör örgütleri tarafından daha az tercih edilen bir eylem alanı olduğu görülmektedir. Deniz hedeflerine yönelik saldırılar, tüm uluslararası terör eylemleri içinde oldukça sınırlı bir yer tutmaktadır. Bu durumun başlıca nedenlerinden biri, terör örgütlerinin genellikle kıyı bölgelerinde yerleşmiş olmamaları ve fiziksel güçlerini deniz hedeflerine uzatabilecek kaynağa sahip olmamalarıdır. Deniz ortamında terör eylemi gerçekleştirmek, teröristlerin belirli düzeyde denizcilik yeteneklerine, uygun deniz araçlarına ve saldırı silahlarına sahip olmasını gerektirir. Ayrıca, karaya konuşlanmamış bir çevreden operasyon yürütebilmeleri için denizaltı ve su üstü imha teknikleri gibi bazı uzmanlık gerektiren kabiliyetlere de hâkim olmaları gerekir. Bunlar yerine teröristler denenmiş, test edilmiş, başarı şansı daha yüksek, sonuçları daha öngörülebilir eylem tarzlarını tercih etmektedirler (Chalk, 2008, ss. 19, 20).

Her ne kadar denizler kara kadar elverişli bir operasyon ortamı sunmasa da son yıllarda denizlerde gerçekleşen terör saldırılarında artış gözlemlenmektedir. Chalk (2008, ss. 21–26)'a göre bu eğilimin arkasında birkaç temel neden bulunmaktadır. Bunlardan ilki, yetersiz kıyı gözetimi, eksik liman güvenliği ve denizlerdeki potansiyel hedef sayısının fazlalığıdır. İkinci neden, deniz sporlarına yönelik uzmanlaşmış ticari kuruluşlarca verilen eğitimlerin terörist gruplar tarafından kötüye kullanılabilmesidir. Örneğin, Endonezya merkezli silahlı Selefi örgüt Jemaah Islamiyah üyelerinin scuba diving kurslarına katıldığı bilinmektedir. Üçüncü olarak, deniz saldırılarının ekonomik istikrarsızlık yaratma potansiyelidir. Her ne kadar küresel ticaretin uzun dönemli durması mümkün olmasa da terör eylemleri bölgesel ve geçici krizlere yol açabilmektedir. 2002'de gerçekleşen Limburg saldırısı yalnızca üç kişinin ölümüne yol açmasına rağmen, Basra Körfezi'ndeki uluslararası ticareti geçici olarak felce uğratmıştır. Dördüncü neden, yolcu gemileri ve feribotlar gibi düşük güvenli sivil hedeflerin, terörist gruplar tarafından kolay erişilebilir ve sembolik nitelikte hedefler olarak görülmesidir. 2004'te Ebu Seyyaf örgütü tarafından gerçekleştirilen Denizlerde yapılmış en kanlı saldırı olarak kaydedilen "SuperFerry 14" saldırısı bu eğilimin açık bir örneğidir. Son olarak büyüyen konteyner taşımacılığı sisteminin, terörist grupların silah, mühimmat ve personel ihtiyaçları için uygun kaynak olarak görülmesidir. Tüm bu nedenler, denizlerde artan güvenlik risklerinin devletler ve uluslararası toplum tarafından daha fazla ciddiyetle ele alınmasını ve deniz güvenliğine yönelik önlemlerin güçlendirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Karadeniz Güvenliği ve Türkiye'nin Karadeniz Stratejisi

Karadeniz, tarih boyunca büyük güçler arasında egemenlik mücadelesine sahne olmuş, siyasi ve stratejik açıdan önemini her zaman koruyan bir bölge olagelmıştır. Her ne kadar Karadeniz'in sınırları belirli olsa da, Karadeniz Bölgesi'nin coğrafi kapsamına ilişkin ortak bir mutabakat bulunmamaktadır. Dar anlamda bölge, Karadeniz'e kıyıdaş ülkeler olan Bulgaristan, Gürcistan, Romanya, Rusya, Türkiye ve Ukrayna'yı; geniş anlamda ise bu ülkelere ek olarak Moldova, Ermenistan ve Azerbaycan'ı da içermektedir (Koçer, 2007, ss. 196, 197). Bölge, tarih boyunca Antik Yunan'dan Roma'ya Bizans'tan Osmanlı'ya, Çarlık Rusya'dan Sovyetler Birliği'ne kadar birçok büyük gücün rekabetine sahne olmuştur. Bu güçler kimi zaman birbirleriyle, kimi zaman da dönemin diğer etkili güçleriyle bölge üzerindeki hâkimiyet için mücadele etmiştir (Cross, 2015, s. 164). Karadeniz kıyıları boyunca uzanan tarihî ticaret yolları, bölgeyi Avrupa, Kafkasya ve Asya arasında doğal bir geçiş noktası hâline getirmiş; günümüzde ise bu konum daha da stratejik bir önem kazanmıştır. Avrupa Birliği'nin Rusya'ya yönelik fosil yakıt yaptırımları sonrasında Karadeniz'in güneyi, Rus ihracatı açısından kritik bir rota haline gelmiş; aynı zamanda Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi kapsamında Avrupa, Akdeniz ve Kuzey Afrika'ya ulaşan ticaret akışlarının merkezinde yer almıştır (Isachenko ve Swistek, 2023, s. 2).

Soğuk Savaş boyunca Karadeniz, büyük güçlerin güvenlik öncelikleri arasında görece arka planda kalmıştır. Ancak bölgenin güvenlik dinamiklerini köklü biçimde dönüştüren iki gelişme, Soğuk Savaş'ın sona ermesi ve 11 Eylül 2001 tarihli terör saldırıları olmuştur. Soğuk Savaş'ın bitişiyle birlikte Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler bağımsızlıklarını kazanmış, bu ülkelerin

NATO ve Avrupa Birliği ile yakınlaşması Batı'nın bölgeye erişimini mümkün kılmıştır. Diğer yandan 11 Eylül saldırıları ise ABD'nin güvenlik önceliklerini değiştirmiş, Orta Doğu, Orta Asya ve Afganistan'a odaklanan Washington, bu coğrafyalara ulaşımında stratejik bir geçit niteliği taşıyan Karadeniz'in önemini yeniden keşfetmiştir. Günümüzde Karadeniz'in güvenlik dinamikleri, dört ana aktörün politikaları doğrultusunda şekillenmektedir: Avrupa Birliği, ABD, Rusya ve Türkiye (Özdamar, 2010, s. 342).

AB'nin bir Karadeniz aktörü haline gelmesi, Bulgaristan ve Romanya'nın 2007 yılında Birliğe katılmasıyla birlikte mümkün olmuştur. Bu genişleme AB'yi doğrudan Karadeniz'e kıyıdaş bir örgüt haline getirmiştir. AB'nin Karadeniz'e yönelik politikaları iki temel öncelik etrafında şekillenmektedir: enerji güvenliği ve bölgesel istikrarın teşviki. Karadeniz bölgesi, Hazar Denizi, Orta Asya ve Orta Doğu'nun bazı bölgelerinden hidrokarbon kaynaklarının Avrupa'ya güvenli biçimde ulaştırılması kilit bir koridor olması nedeniyle AB'nin enerji güvenliğinde stratejik ve hayati bir öneme sahiptir. Öte yandan AB, Sovyet sonrası devletlerin istikrarını Avrupa güvenliği açısından kritik görmekte; bu nedenle söz konusu ülkelerin siyasal ve kurumsal dönüşüm süreçlerini desteklemektedir (Neset vd., 2021, s. 31; Özdamar, 2010, ss. 343, 344)

Soğuk Savaş döneminde Karadeniz'e görece sınırlı bir ilgi gösteren ABD, 11 Eylül saldırılarının ardından değişen güvenlik politikalarıyla doğrultusunda bölgeye daha fazla odaklanmaya başlamıştır. Bu tarihten itibaren ABD, Avrupa ile Ortadoğu arasında stratejik bir geçiş noktası olarak konumlanan Karadeniz'i, Ortadoğu'daki gelişmeleri takip etmek ve kontrol edebilmek açısından kritik bir alan olarak değerlendirmeye başlamıştır (Çelikpala, 2010, ss. 10–13; Özdamar, 2010, s. 344). ABD, Rusya ve Orta Doğu'daki askeri faaliyetleri izleyebilmek amacıyla Karadeniz'i radar istasyonları, askeri üsler ve keşif uçakları aracılığıyla gözetleme merkezi olarak kullanma eğilimindedir (Koçer, 2007, s. 200). Ancak bölgeye coğrafi olarak uzak bir konumda bulunan ABD, Karadeniz'deki etkisini doğrudan değil, büyük ölçüde NATO aracılığıyla sürdürme stratejisi benimsemektedir. Bölgedeki üç NATO ülkesinden biri olan Türkiye, diğerlerinden farklı olarak, ABD'nin NATO aracılığıyla Karadeniz'deki varlığını artırmasına temkinli yaklaşmakta ve bölgesel liderliğini korumak adına NATO adına hareket etme sorumluluğunu büyük ölçüde kendisinin üstlenmesi gerektiğini düşünmektedir. Türkiye bölgeye kıyıdaş olmayan dış aktörlerin bölgeye müdahil olmasına temkinli yaklaşmaktadır.

NATO'nun Karadeniz'e kıyısı bulunan üç üyesi olan Türkiye, Romanya ve Bulgaristan, Karadeniz güvenliğine ilişkin tutumlarında birbirinden farklı pozisyonlar benimsemektedir. Romanya, NATO'nun Karadeniz'deki askerî varlığının güçlendirilmesini kararlılıkla savunurken; Bulgaristan daha temkinli ve çekimser bir yaklaşım sergilemektedir. Türkiye ise kıyıdaş olmayan güçlerin bölgeye müdahil olmasına karşı net bir politika izlemektedir. Türkiye, bölgede kıyıdaş olmayan güçlerin rolünü sınırlı tutmakta kararlı olup, NATO adına yürütülecek faaliyetlerde ise liderliği bizzat üstlenme eğilimindedir (Vorotnyuk, 2025, s. 21).

Soğuk Savaş sonrasında küresel rekabet gücü zayıflayan Rusya, dış politikasında önceliği "yakın çevre" (near abroad) olarak adlandırdığı eski Sovyet cumhuriyetleri üzerindeki nüfuzunu pekiştirme politikasıyla sınırlı tutmuştur (Özdamar, 2010, s. 342). Bu doğrultuda Karadeniz, her zaman sahip olduğu stratejik önemini korumakla birlikte, Moskova'nın bölgesel güvenlik vizyonunda yeniden merkezî bir konuma gelmiştir. Moskova, Karadeniz'de Batı etkisinin ve özellikle NATO'nun askerî varlığının artmasını, bölgedeki çıkarlarına yönelik en ciddi tehditlerden biri olarak görmektedir. Rusya'nın Karadeniz politikası; bölgedeki statüsünü korumayı, kendi inisiyatifi dışında geliştirilen enerji projelerini engellemeyi, Batı yanlısı askerî ittifakların güçlenmesini önlemeyi ve bölge ülkelerinin NATO'ya yönelmesini durdurmayı hedeflemektedir (Çelikpala, 2010, s. 9).

Karadeniz kıyıdaşları arasında Rusya'nın artan askerî varlığını dengeleyebilecek kapasiteye sahip en güçlü bölgesel aktör olarak öne çıkan Türkiye, Karadeniz politikasını büyük ölçüde bölgedeki statükonun korunması üzerine inşa etmektedir (Çelikpala, 2010, s. 12; Cross, 2015, s. 166; Özdamar, 2010, s. 345). Ankara, bölgedeki güvenlik mimarisinin kıyıdaş devletler tarafından şekillendirilmesi gerektiğini savunmakta; bölge dışı aktörlerin -NATO üyesi olsalar dahi Karadeniz'e kıyısı olmayan ülkelerin- askerî varlıklarını artırmalarına karşı çıkmaktadır. Türkiye'nin bu yaklaşımı, yalnızca bölgesel liderlik iddiasından değil, bir diğer Karadeniz politikası olan Rusya'yı kışkırtmama arzusundan da kaynaklanmaktadır (Isachenko ve Swistek, 2023, s. 18).

Türkiye'nin Karadeniz politikasının ana omurgasını 1936 tarihli Montrö Boğazlar Sözleşmesi oluşturmaktadır (Koçer, 2014, s. 274). Türkiye tarafından uzun süredir istikrarlı ve titiz biçimde uygulanan bu sözleşme, Türk Boğazları üzerinden Karadeniz'e geçişi düzenlemekte ve Karadeniz'in güvenlik mimarisinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Montrö, barış zamanında, ticaret

gemileri için serbest geçişi garanti altına alırken; Karadeniz'e kıyıdaş olmayan devletlerin savaş gemilerine ise tonaj (30.000 ton, bazı durumlarda en fazla 45.000 ton) ve kalış süresi (en fazla 21 gün) açısından ciddi kısıtlamalar getirmektedir. Savaş zamanında ise geçiş kuralları, Türkiye'nin savaşa taraf olup olmamasına göre değişiklik göstermektedir (Köse, 2022; Montreux Convention Regarding the Regime of the Straits, 1936; Vorotnyuk, 2025). Türkiye açısından Montrö, yalnızca bir geçiş rejimi değil; aynı zamanda bölgesel dengeyi ve statükoyu koruyan bir güvenlik aracıdır.

Daha önce de değinildiği üzere, Türkiye'nin Karadeniz güvenliği konusundaki temel politikalarından biri, güvenliğin kıyıdaş ülkeler tarafından sağlanması gerektiği yönündedir (Koçer, 2014, s. 279). Bu çerçevede Ankara, Bulgaristan ve Romanya'nın Montrö rejimi gevşetilerek Karadeniz'de ABD donanmasının kalıcı bir şekilde konuşlandırılmasına yönelik girişimlerine karşı çıkmaktadır. Türkiye hem Montrö düzeninin değişmesini istememekte hem de böyle bir değişikliğin bölgesel güç dengesini bozup Rusya'yı kışkırtabileceğini düşünmektedir (Özdamar, 2010, s. 345). Türkiye'nin bu temkinli yaklaşımı hem bölgesel gerilimin olmamasını istememesinden hem de kışkırtmama politikasının terk edilmesi durumunda Batı tarafından Rusya karşısında yalnız bırakılma endişesinden de kaynaklanmaktadır. Buna ek olarak, Türkiye'nin enerji ihtiyacının yaklaşık %60'ını Rusya'dan karşılaması, Ankara'nın Moskova ile ilişkilerde daha ihtiyatlı bir çizgi izlemesini zorunlu kılmaktadır (Cross, 2015, s. 166).

Rusya'nın ardından, bölgede NATO varlığının artmasını istemeyen ikinci ülke Türkiye'dir. Türkiye'nin NATO üyesi olması nedeniyle, NATO'nun bölgede zaten yeterli varlığa sahip olduğunu savunmaktadır. 2008'de, Gürcistan ile Rusya arasında savaşın patlak vermesinin ardından Ankara, ABD Donanması'na ait USNS Mercy ve USNS Comfort hastane gemilerinin Karadeniz'e girişine izin vermemiştir (Isachenko ve Swistek, 2023, s. 5). Türkiye'nin Karadeniz'de Batı bloğuyla paralel bir politika izlememesinin ardında, Soğuk Savaş sonrası dönemde Türkiye ile Batı arasındaki ilişkilerde yaşanan belirsizliklerin de önemli bir etkisi bulunmaktadır. 1989 yılında Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun Türkiye'nin üyelik başvurusunu reddetmesinin ardından Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle birlikte Türkiye'nin Batı dünyasındaki stratejik rolü sorgulanmaya başlanmış; bu da Türkiye'nin Batı ile olan ilişkilerinde uzun süreli bir belirsizlik ortamına yol açmıştır (Isachenko, 2023, s. 7).

Türkiye'nin Karadeniz stratejisinde çok taraflı işbirliği mekanizmaları da önemli bir yer tutmaktadır. Bu çerçevede Türkiye'nin öncülük ettiği veya aktif rol üstlendiği Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ), Karadeniz Deniz İşbirliği Görev Grubu (BLACKSEAFOR) ve Karadeniz Uyum Harekâtı (Operation Black Sea Harmony) gibi yapılar, Ankara'nın bölgesel güvenlik ve istikrar anlayışını yansıtan başlıca girişimlerdir. 1992 yılında 11 ülkenin katılımıyla kurulan KEİ, günümüzde 13 üye ülkeye ulaşmış ve ekonomik entegrasyonun yanı sıra diyalog platformu işlevi görmüştür (Isachenko, 2023, s. 7; Oktay, 2006, s. 160). BLACKSEAFOR, 1998'de Türkiye'nin girişimiyle Bulgaristan'ın Varna kentinde düzenlenen Karadeniz Deniz Kuvvetleri Komutanları Toplantısı'nda başlatılmış, Karadeniz Uyum Harekâtı ise 1 Mart 2004 tarihinde Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tarafından hayata geçirilmiştir (Koçer, 2007, ss. 211–213; Ministry of Foreign Affairs, n.d.). Bu iki girişim, KEİ'nin güvenlik ve işbirliği alanındaki boşluğunu doldurmayı hedeflemektedir (Oktay, 2006, s. 167).

Karadeniz Güvenliğinde Yeni Tehdit: Rusya-Ukrayna Savaşı ve Türkiye

Rusya-Ukrayna savaşı, Karadeniz güvenliğinde uzun süredir biriken jeopolitik gerilimin açık bir çatışmaya dönüştüğü önemli bir kırılma noktasıdır. Karadeniz'de NATO ile çevrelenme endişesi, Rusya açısından en önemli tehdit algılarından birini oluşturmaktadır. Moskova, Karadeniz'in bir "NATO gölü" haline gelmesini kendi ulusal güvenliğine doğrudan tehdit olarak görmekte ve bu doğrultuda gerektiğinde güç kullanmaktan çekinmemektedir. Nitekim 1992'de Moldova'da ayrılıkçı unsurların desteklenmesiyle başlayan müdahale siyaseti; 2008'de Gürcistan'a yönelik askerî müdahale ve 2014'te Kırım'ın ilhakı ile devam etmiş, 2022 yılında Ukrayna'ya karşı yürütülen topyekûn savaşla yeni bir boyuta taşınmıştır (Hodges, 2021, s. 3). Hâlihazırda Rusya, Ukrayna ile savaşını sürdürmekte ve ülkenin doğusundaki bazı bölgeleri fiilen kontrol altında tutmaktadır (Bkz: Şekil:1).

Rusya, Kırım'ın 2014'teki ilhakından sekiz yıl sonra, Ukrayna'ya yönelik yeni ve daha kapsamlı bir saldırı süreci başlatmıştır. 21 Şubat 2022'de Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Ukrayna'nın doğusundaki Luhansk ve Donetsk adlı ayrılıkçı cumhuriyetlerin bağımsızlığını tanıdığını ilan etmiş ve ardından bu bölgelere "barış gücü operasyonları" yürütmek üzere Rus askerlerinin sevk edilmesini emretmiştir. Ertesi gün, Moskova ayrılıkçıların Donbass bölgesinin tamamı üzerindeki hak iddialarını tanımış; 24 Şubat 2022'de ise kara, deniz ve hava unsurlarını kapsayan topyekûn bir savaş başlatmıştır (Pedrozo, 2023, s. 2, 3). Şubat 2022 ile Mayıs 2025 arasında, Rusya yaklaşık 250.000 askerî kayıp vermiş; yaralılarla birlikte bu sayı

950.000'e ulaşmıştır. Ukrayna tarafında ise ölü sayısı 40.000 ila 100.000 arasında değişirken, yaralılarıyla birlikte toplam kayıp 400.000'e ulaşmaktadır (Jones ve Riley McCabe, 2025, ss. 10–11). Toplamda yaklaşık 1,4 milyon askerî zayıatla Ukrayna'daki savaş, İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde bölgenin gördüğü en ölümcül savaş haline gelmiştir.

Grafik 1:

Rusya -Ukrayna Savaşı, Haziran 2025

Kaynak: Jones ve Riley McCabe (2025)'den Türkçeleştirilmiştir.

2022 yılında Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik saldırısının ardından toplanan ilk zirvede, NATO Rusya'ya karşı pozisyonunu açık bir şekilde ortaya koymuştur. Haziran 2022'de Madrid'de düzenlenen bu zirvede kabul edilen yeni Stratejik Konsept belgesinde, Rusya "Müttefiklerin güvenliği ile Avrupa-Atlantik bölgesindeki barış ve istikrar için en önemli ve doğrudan tehdit" olarak tanımlanmış; Türkiye dahil tüm NATO üyeleri bu tanımlamayı oybirliğiyle kabul etmiştir (Isachenko, 2023, s. 5). Aslında NATO 2014'te Kırım'ın ilhakından bu yana adım adım Karadeniz bölgesindeki askerî varlıklarını kademeli olarak artırmış; özellikle hava sahasındaki görünürlüğünü pekiştirmiştir. Bu çerçevede NATO uçakları, "Air Policing" misyonu kapsamında Karadeniz hava sahasında, özellikle Romanya ve Bulgaristan üzerinde düzenli devriye uçuşları gerçekleştirmektedir. Ayrıca Romanya'daki ABD askerî varlığı, 2022 itibarıyla yaklaşık 3.000 personelle üç katına çıkmış durumdadır (Isachenko ve Swistek, 2023, s. 3).

Ankara ise Karadeniz'de Soğuk Savaşın sonra ermesinden bu yana benimsediği kendine özgü güvenlik yaklaşımını, Ukrayna savaşı sonrasında da sürdürmüştür. Türkiye, Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik saldırısından dört gün sonra, 28 Şubat 2022'de Montrö Sözleşmesi'nin 19. maddesini uygulamaya koyduğunu duyurmuş ve savaşan taraflara ait gemiler de dahil olmak üzere tüm askeri gemilerin Boğazlardan geçişini engellemiştir. Dönemin Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, yaptığı açıklamada Türkiye'nin savaşın tarafı olan ülkelere Boğazlardan geçiş izni vermeyeceğini; ancak Karadeniz'e kıyıdaş devletlerin gemilerinin, üslerine dönmek kaydıyla geçiş yapabileceğini belirtmiştir (DW Türkçe, 2022; Naval News, 2022). Türkiye'nin bu

hamlesinden sonra 2014 beri neredeyse kesintisiz varlık gösteren NATO'nun bölgedeki deniz operasyonları büyük ölçüde durmuş, NATO'nun Karadeniz'deki varlığı kıyıdaş Bulgaristan, Romanya ve Türkiye'ye ait deniz unsurlarıyla sınırlı kalmıştır (Isachenko ve Swistek, 2023, s. 4).

Türkiye'nin Rusya'ya yönelik tutumu, 2014 yılında Kırım'ın ilhakından bu yana büyük ölçüde değişmemiştir. Ankara, Batı bloğuyla tam bir eşgüdüm içinde hareket etmeyip Rusya'yı doğrudan karşısına alacak veya onu kışkırtacak adımlardan (yaptırımlar) kaçınırken (Vorotnyuk, 2025, s. 22) ve diyalogu sürdürmeye özen gösterirken; Kırım'ın ilhakını hâlâ yasadışı olarak değerlendirmekte (Anadolu Agency, 2024) ve Ukrayna ile askeri iş birliğini sürdürerek Kiev'in güvenliğine katkı sunmaktadır. Günümüzde, Türk savunma firması Baykar tarafından üretilen Bayraktar TB2 silahlı insansız hava araçları (SİHA), Ukrayna direnişinin sembollerinden biri haline gelmiş; ayrıca Baykar, Ukrayna'da Türk-Ukrayna ortak drone fabrikasının çalışmalarına başladığını da duyurmuştur (AL-Monitor, 2024; DefenceTurk, 2022). Türkiye'nin Ukrayna ile iş birliği yalnızca SİHA tedariki ve ortak üretimle sınırlı kalmamış, Ekim 2020'de imzalanan bir anlaşma çerçevesinde Kiev'e dört adet ADA sınıfı korvet inşa etme taahhüdünde de bulunulmuştur. Bu gemilerden ikisi, 2024 yılı ağustos ayı itibarıyla teslim edilmiştir (DefenceTurk, 2024; Isachenko, 2023, s. 5).

Ukrayna'nın egemenliği ve toprak bütünlüğü konusunda Türkiye açık bir şekilde Kiev'in yanında konumlanmaktadır. Ankara, ilgili Birleşmiş Milletler Genel Kurulu (BMGK) kararlarında istikrarlı biçimde Ukrayna lehine oy kullanmakta ve Ukrayna'nın hukuki haklarını desteklemektedir. Diğer yandan Türkiye, Rusya'nın Avrupa Konseyi'nden çıkarılmasına ilişkin oylamada da çekimser kalmış; ayrıca 24 Şubat 2022 sonrasında Batı ülkeleri tarafından uygulanan yaptırım rejimlerine de katılmamıştır (Isachenko ve Swistek, 2023, s. 5). Türkiye'nin katılmamayı seçtiği bu politikanın etkinliği tartışma konusudur; Batılı devletlerin Rusya'nın işgaline verdikleri tepkiler, umulanın aksine, Moskova'nın bir dizi yeni karşı adım atmasına yol açmıştır (Frederick vd., 2025, s. 41). Türkiye'nin takip ettiği bu kontrollü ve temkinli tutum, onu Rusya ile Ukrayna arasında arabuluculuk yapabilecek az sayıdaki aktörden biri hâline getirmiştir. Nitekim bu politikanın somut bir sonucu olarak, Temmuz 2022'de Türkiye'nin öncülüğünde imzalanan Tahıl Koridoru Anlaşması sayesinde, Ukrayna tahılının Karadeniz üzerinden dünya pazarlarına güvenli geçişi sağlanmış ve savaşın yol açtığı küresel gıda krizine, geçici de olsa, bir çözüm sunulmuştur.

Soğuk Savaş boyunca "mutedil dalgalı" olarak nitelendirilen Karadeniz'in görece istikrarlı yapısı (Koçer, 2014, s. 271), Soğuk Savaş'ın sona ermesinden sonra bozulmaya başlamış; en büyük kırılma ise Rusya Ukrayna savaşıyla yaşanmıştır. Rusya Ukrayna çatışması öncesinde, tüm risklerine rağmen bir "barış denizi" (Koçer, 2014, s. 286) olarak tanımlanabilen Karadeniz, bugün risk ve tehditlerin arttığı, militarizasyonun tırmandığı, sularında mayınların bulunduğu bir deniz haline gelmiştir.

Karadeniz'in stratejik öneme sahip deniz yolları, savaşın etkisiyle tehdit altına girmiş ve kırılgan bir hâle gelmiştir. 2022 yılı boyunca, özellikle Romanya ve Bulgaristan'ın Karadeniz kıyılarındaki gemi hareketliliği, zaman zaman tespit edilen yüzen mayınlar nedeniyle ciddi şekilde kısıtlanmıştır. Bu mayınların, Ukrayna kıyı sularına yerleştirilmiş çapa mayınları olduğu ve her iki tarafın da bu tür mühimmatı kullandığı değerlendirilmektedir. Rusya, bu mayınlara ilişkin olarak Ukrayna'yı işaret eden uyarılarda bulunurken; Ukrayna ise söz konusu mayınların donanmasında bulunmadığını belirterek sorumluluğu reddetmektedir. Küçük, tespit edilmesi zor ve oldukça tehlikeli olup temas hâlinde patlamak üzere tasarlanmış olan bu mayınların, yaşları, teknik bakım eksiklikleri ve olumsuz hava koşulları nedeniyle yerlerinden sürüklenerek İstanbul Boğazı'na kadar ulaştığı rapor edilmiştir (Diop, 2025, s. 24; Hürriyet, 2022; Isachenko ve Swistek, 2023, s. 3; TRT Haber, 2023). Söz konusu durumun seyir güvenliği açısından ciddi bir risk oluşturduğu açıktır. Nitekim Ocak 2024'te, Türkiye, Bulgaristan ve Romanya arasında Karadeniz'de sürüklenen mayınların temizlenmesine yönelik "Karadeniz Mayın Karşı Tedbirleri Görev Grubu Mutabakatı" imzalanmıştır (BBC Türkçe, 2024).

Savaşın Karadeniz üzerindeki önemli etkilerinden biri de tahıl ihracatında yaşanan ciddi kesintilerdir. Tarımsal ihracatının yaklaşık %75'ini Karadeniz limanları üzerinden gerçekleştiren Ukrayna'nın, savaş sonrası tahıl ihracatı savaş öncesine kıyasla üçte bire düşmüştür (Glauber ve Laborde, 2022, s. 104). Bu düşüşün küresel gıda arzına olan etkisini hafifletmek amacıyla, 2022 yılında Türkiye'nin öncülüğünde "Karadeniz Tahıl Girişimi" adıyla iki ayrı anlaşma hayata geçirilmiştir. Girişimin ilk ayağı, Ukrayna ile Türkiye arasında imzalanan ve Odessa, Çornomorsk ve Pivdenneyi limanlarından çıkacak tahıl yüklü gemilere güvenli geçiş izni tanıyan anlaşmadır. Rusya ile Türkiye arasında imzalana ikinci anlaşmada ise Rusya, Türkiye'den gıda ve gübre ihracatının ihracat yaptırımlarından etkilenmeyeceğine dair güvence almıştır. Doğal gaz bu kapsamın dışında tutulmuş; anlaşmalar başlangıçta 120 gün süreyle sınırlanmıştır (Glauber ve Laborde, 2022, s. 106). Karadeniz Tahıl Girişimi, 17 Temmuz 2023 tarihine kadar yürürlükte kalmış, ancak bu tarihte Rusya'nın çekilmesiyle sona ermiştir (BBC Türkçe, 2023).

Sonuç ve Değerlendirme

Soğuk Savaş döneminde ve onu takip eden 10-15 yıllık süreçte görece sakin kalmayı başaran Karadeniz, bu istikrarını önce 2008’de Gürcistan Savaşı, ardından 2014’te Kırım’ın ilhakıyla zedelemiş; 2022’de başlayan Rusya-Ukrayna savaşıyla ise büyük ölçüde yitirmiştir. 2014 yılından itibaren Moskova, bölgedeki militarizasyonunu belirgin biçimde artırmış; yalnızca karadaki erken uyarı ve silah sistemlerini genişletmekle kalmamış, aynı zamanda Karadeniz Filosu’nu da uzun menzilli kara ve deniz tabanlı füzelerle donatmıştır. Öte yandan, Karadeniz’de yüzen deniz mayınlarının artışı savaşın tarafı olmayan kıyıdaş ülkelerde de güvenlik kaygılarını artırmakta ve bölgedeki deniz trafiğinin güvenliğini ciddi şekilde zedelemektedir. Mevcut tabloda savaş, deniz güvenliği bağlamında Karadeniz’de hem askerî hem ekonomik hem de çevresel risklerin iç içe geçtiği çok boyutlu bir tehdit ortamını beraberinde getirmiştir.

Savaş, Karadeniz güvenliğinde önemli bir darbe vurmuş; yalnızca askerî değil, ekonomik boyutlarıyla da bölgeyi sarsmıştır. Hem savaşın doğrudan maliyeti hem de bölgedeki ticaret akışına verdiği zarar, Karadeniz’e kıyıdaş olsun veya olmasın birçok ülkeyi olumsuz etkilemiştir. Özellikle denize sürüklenen mayınlar, sivil deniz taşımacılığı ve ticari faaliyetlerde ciddi bir güven kaybına yol açmıştır. Karadeniz üzerinden yürütülen ticaretin sektöre uğraması yalnızca bölgesel değil, küresel düzeyde de etkiler yaratmaktadır. Nitekim savaş, küresel gıda krizini daha da şiddetlendirmiş ve dünya genelinde tahıl fiyatlarının artmasına neden olmuştur. Bu gelişmeler, Karadeniz’de barış ortamının sürdürülmesinin ve deniz güvenliğinin sağlanmasının, yalnızca bölge ülkeleri için değil, küresel istikrar açısından da hayati önemde olduğunu ortaya koymaktadır.

Türkiye’nin Rusya-Ukrayna savaşı bağlamında Karadeniz politikasını, “kontrollü ve temkinli bir denge politikası” olarak tanımlayabilmek mümkündür. Ankara ne tamamen NATO çizgisinde ne de doğrudan Rusya ile uyumlu bir siyaset izlemekte; her iki aktörle de kesişen, ancak aynı zamanda onlardan bağımsız unsurlar içeren bir strateji yürütmektedir. Türkiye’nin Batı ile örtüşen pozisyonu, Ukrayna’nın egemenliğine destek verilmesi ve Rusya’nın Karadeniz’deki etkinliğinin sınırlandırılması yönündedir. Buna karşılık, Rusya ile kesişen en önemli nokta, Karadeniz’de kıyıdaş olmayan dış güçlerin askerî varlığının artırılmasına karşı çıkılmasıdır. Her ikisinden bağımsız politikası ise, bölgedeki statükonun korunması ve NATO kanadının bölgedeki lideri rolüne sahip olmaktır. Bu temkinli denge yaklaşımıyla Türkiye, Batı ülkelerinin uyguladığı yaptırımlara katılmamış; ancak aynı dönemde Ukrayna ile askerî iş birliğini geliştirerek aktif destek vermektedir. Bu çok yönlü strateji, Türkiye’nin Karadeniz’de hem dengeleyici hem de arabulucu bir aktör olarak konumlanmasını mümkün kılmıştır.

Bugün hem Ukrayna hem de Rusya ile diyalog kanallarını açık tutan Türkiye, savaş sürecinde arabuluculuk yapabilecek az sayıdaki aktörden biri olarak öne çıkmaktadır. Soğuk Savaş sonrasında stratejik rolü zaman zaman sorgulanan Türkiye’nin bölgesel önemi, Rusya-Ukrayna savaşıyla birlikte yeniden tüm taraflarca anlaşılmıştır. Bu artan önemde hem Montrö sözleşmesinin hem de Türkiye’nin izlediği “kontrollü ve temkinli bir denge politikası”nın etkisi büyüktür. Nitekim ABD Avrupa Kuvvetleri’nin eski komutanı Emekli Korgeneral Ben Hodges (2021, s. 5), Karadeniz’de caydırıcılık kapasitesi en yüksek, Rusya ile tarihsel olarak en fazla çatışma deneyimi yaşamış ülke olarak Türkiye’yi “bölge için en kritik müttefik” olarak tanımlamış ve ABD’nin Türkiye ile ilişkilerini her zamankinden daha fazla ilerletmesi gerektiğini vurgulamıştır. Karadeniz’de artan stratejik rolüyle Türkiye, bölgenin yeniden güvenli hale gelebilmesi için yalnızca dengeleyici değil, aynı zamanda inisiyatif alan bir aktör olarak daha aktif bir rol üstlenmeli ve bu doğrultuda hem bölgesel hem de küresel düzeydeki çabalara öncülük etmelidir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar, çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Finansal Destek: Yazar, bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author have no conflicts of interest to declare.

Financial Disclosure: The author declared that this study has received no financial support.

Kaynaklar

- AL-Monitor. (2024, February 7). Türkiye'nin Bayraktar insansız hava aracı üreticisi Ukrayna'da fabrika kuracak. *AL-Monitor*. <https://www.al-monitor.com/tr/originals/2024/02/turkiyenin-bayraktar-insansiz-hava-araci-ureticisi-ukraynada-fabrika-kuracak>
- American Petroleum Institute. (2025). Wells to Consumer. *American Petroleum Institute*. <https://www.api.org/oil-and-natural-gas/wells-to-consumer>
- Anadolu Agency. (2024). Türkiye does not recognize 'illegal annexation of Crimea': Foreign Ministry.' *Anadolu Agency*. <https://www.aa.com.tr/en/politics/turkiye-does-not-recognize-illegal-annexation-of-crimea-foreign-ministry/3166037>
- BBC. (2021). Suez blockage is holding up \$9.6bn of goods a day. *BBC NEWS*. <https://www.bbc.com/news/business-56533250>
- BBC Türkçe. (2023, July 17). Rusya Tahıl Koridoru Anlaşması'ndan çekildi, BM Genel Sekreteri Guterres "Kararın bedelini milyonlarca kişi ödeyecek" dedi. *BBC Türkçe*. <https://www.bbc.com/turkce/articles/cw0ng54gxj5o>
- BBC Türkçe. (2024, January 11). Türkiye, Bulgaristan ve Romanya mayın mutabakatı imzaladı: NATO üyesi 3 Karadeniz ülkesi ne hedefliyor? *BBC Türkçe*. <https://www.bbc.com/turkce/articles/cv2jpp65de6o>
- Benny, D. J. . (2019). *Maritime security : Protection of marinas, ports, small watercraft, yachts, and ships*. CRC Press.
- Bueger, C. (2015). What is maritime security? *Marine Policy*, 53, 159–164. <https://doi.org/10.1016/j.marpol.2014.12.005>
- Bueger, C., & Edmunds, T. (2024). *Understanding Maritime Security*. Oxford University Press.
- Çelikpala, M. (2010). *Security in the Black Sea Region: Policy Report II*. www.blackseacom.eu
- Chalk, S. (2008). *The maritime dimension of international security: Terrorism, piracy, and challenges for the United States*. www.rand.org
- U.S. Energy Information Administration. (2024). *Country Analysis Brief: World Oil Transit Chokepoints*. www.eia.gov
- Cross, S. (2015). NATO-russia security challenges in the aftermath of ukraine conflict: Managing black sea security and beyond. *Journal of Southeast European and Black Sea*, 15(2), 151–177. <https://doi.org/10.1080/14683857.2015.1060017>
- DefenceTurk. (2022, February 3). Ukrayna'da Bayraktar TB2 SİHA üretimi için anlaşma imzalandı. *DefenceTurk*. <https://www.defenceturk.net/ukraynada-bayraktar-tb2-siha-uretimi-anlasma-imzalandi>
- DefenceTurk. (2024, August 1). Türkiye'de Ukrayna için inşa edilen korvet denize indirildi. *DefenceTurk*. <https://www.defenceturk.net/turkiyede-ukrayna-icin-insa-edilen-korvet-denize-indirildi>
- Deniz Kuvvetleri Komutanlığı. (2015). *Türk Deniz Kuvvetleri Stratejisi*.
- Diop, M. B. (2025). The Russian-Ukraine War and the Uses of Naval Mines in the Black Sea: The Legal Consequences in Turkey. *Siyasal: Journal of Political Sciences*, 34(1), 16–28. <https://doi.org/10.26650/siyasal.2025.34>
- Doğru, S. (2017). Uluslararası Hukukta Deniz Haydutluğu: Uluslararası Toplumun Mücadelesi ve Türkiye'nin Katkıları. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 3(66), 551–580. <http://www.ntv.com.tr/dunya/turk->
- DW Türkçe. (2022, February 28). Çavuşoğlu'ndan boğazlardan geçiş açıklaması – DW – 28.02.2022. *Deutsche Welle*. <https://www.dw.com/tr/%C3%A7avu%C5%9Fo%C4%9Flu-b%C3%BCT%C3%BCn-%C3%BClkeleri-karadenizden-sava%C5%9F-gemisi-ge%C3%A7irmemesi-konusunda-uyard%C4%B1k/a-60940395>
- Frederick, B. A., Evans, A. T., Hvizda, M., Laufer, A., Wang, H., Charap, S., Marcinek, K., Shatz, H. J., Holynska, K., Ochmanek, D. A., Danaf, O., Zakheim, B., & Gunness, K. (2025). *The Consequences of the Russia-Ukraine War*.
- Glauber, J., & Laborde, D. (2022). *The Russia-Ukraine grain agreement: What is at stake?* <https://www.ifpri.org/blog/russia-ukraine-grain-agreement-what-stake/>
- Helmick, J. S. (2008). Port and maritime security: A research perspective. *Journal of Transportation Security*, 1(1), 15–28. <https://doi.org/10.1007/s12198-007-0007-3>
- Hodges, B. (2021). *The Black Sea... or a Black Hole? "What happens in the Black Sea doesn't stay in the Black Sea."* The Black Sea... or a Black Hole? "What happens in the Black Sea doesn't stay in the Black Sea."
- Hürriyet. (2022, March 26). İstanbul Boğazı'nda mayın alarmı! Bakan Akar duyurdu: Etkisiz hale getirildi. *Hürriyet*. <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/istanbul-bogazi-girisinde-yabanci-cisim-ekipler-harekete-gecti-42030311>
- Isachenko, D. (2023). Turkey in the Black Sea region: Ankara's reactions to the war in Ukraine against the background of regional dynamics and global confrontation. *Stiftung Wissenschaft Und Politik (SWP) Research Paper*, 12. <https://doi.org/10.18449/2023RP12>
- Isachenko, D., & Swistek, G. (2023). The Black Sea as Mare clausum: Turkey's special role in the regional security architecture. *Stiftung Wissenschaft Und Politik (SWP) Research Paper*, 33. <https://doi.org/10.18449/2023C33>
- Jones, S. G., & Riley McCabe. (2025). *Russia's Battlefield Woes in Ukraine*.
- Karabulut, B. (2009). Küreselleşme sürecinde güvenlik alanında değişimler: Karadeniz'in güvenliğini yeniden düşünmek. *Journal of International Relations Studies / 2025 5(1): 41-52 / DOI: 10.62425/jirs.1715414*

- Karadeniz Araştırmaları*, 23, 1–11.
- Kismartini, K., Yusuf, I. M., Sabilla, K. R., & Roziqin, A. (2024). A bibliometric analysis of maritime security policy: Research trends and future agenda. *Heliyon*, 10(8). <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e28988>
- Klein, N., Mossop, J., & Rothwell, D. R. (2009). *Maritime security: international law and policy perspectives from Australia and New Zealand*. Routledge.
- Koçer, G. (2007). Karadeniz'in Güvenliği: Uluslararası Yapılanmalar ve Türkiye. *Gazi Akademik Bakış*, 1(1), 195–219. <http://www.tesev.org.tr/etkinlik/>
- Koçer, G. (2014). *Menekşe Renkli Deniz Türkiye'nin Karadeniz Politikası*. Orion Kitapevi.
- Köse, İ. (2022). *Tarihin Akışının Değiştiği Su Yolu: Türk Boğazları*. İstanbul Büyükşehir Belediyesi.
- Kurul, E. (2014). A. THAYER MAHAN, Deniz Harbi Üzerine: Mahan'a Göre Deniz Harbi. *Mediterranean Journal of Humanities*, 4(1), 355–358. <https://doi.org/10.13114/mjh.201416447>
- Mahan, A. T. (2011). *The influence of sea power upon history, 1660-1783*. Read Books Ltd.
- Ministry of Foreign Affairs. (n.d.). *BLACKSEAFOR*. Republic of Türkiye. Retrieved June 6, 2025, from <https://www.mfa.gov.tr/blackseafor.en.mfa>
- Montreux Convention Regarding the Regime of the Straits*. (1936).
- Naval News. (2022, February 28). Turkey closes the Dardanelles and Bosphorus to warships. *Naval News*. <https://www.navalnews.com/naval-news/2022/02/turkey-closes-the-dardanelles-and-bosphorus-to-warships/>
- Neset, S., Aydın, M., Balta, E., Ataç, K. K., Bilgin, H. D., & Strand, A. (2021). *Turkey as a regional security actor in the Black Sea, the Mediterranean, and the Levant Region*. CMI Report. <https://www.cmi.no/publications/7820-turkey-as-a-regional-security-actor-in-the-black-sea-the-mediterranean-and-the-levant-region>
- Oktay, E. G. (2006). Türkiye'nin Avrasya'daki çok taraflı girişimlerine bir örnek: Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü. *Uluslararası İlişkiler*, 3(10), 149–179.
- Özdamar, Ö. (2010). Security and military balance in the Black Sea region. *Southeast European and Black Sea Studies*, 10(3), 341–359. <https://doi.org/10.1080/14683857.2010.503643>
- Pedrozo, R. (2023). Russia-Ukraine conflict: The war at sea. *International Law Studies*, 1(100). <https://www.politico.eu/article/vladimir-putin->
- Psarros, G., Skjong, R., & Eide, M. S. (2009). The acceptability of maritime security risk. *Journal of Transportation Security*, 2(4), 149–163. <https://doi.org/10.1007/s12198-009-0033-4>
- TRT Haber. (2021). Süveyş Kanalı kapandı, dünya ticareti büyük yara aldı. *TRT Haber*. <https://www.trthaber.com/haber/dunya/suveys-kanali-kapandi-dunya-ticareti-buyuk-yara-aldi-568045.html>
- TRT Haber. (2023, July 18). İstanbul Boğazı'nda bulunan mayın dalgıçlar tarafından çıkarıldı. *TRT Haber*. <https://www.trthaber.com/haber/turkiye/istanbul-bogazinda-bulunan-mayin-dalgiclar-tarafindan-cikarildi-782419.html>
- UN Trade and Development. (2025). *Shipping data: UNCTAD releases new seaborne trade statistics*. UNCTAD. <https://unctad.org/news/shipping-data-unctad-releases-new-seaborne-trade-statistics>
- Vorotnyuk, M. (2025). Black Sea Security Deadlocks: NATO-Russia Confrontation. *Ukraine Analytica*, 1(19), 18–23. <https://www.fpri.org/wp-content/uploads/2019/11/bssp4-gvosdev.pdf>

Extended Abstract

Security has historically been one of the fundamental priorities for individuals, communities, and states. Although it has evolved and diversified over time, its central importance has remained constant. The security concept has transformed over time, the most notable of which arose after the end of the Cold War, bringing an end to the era of state-centred, military-focused security thinking and giving rise to a more complex, multidimensional, multi-actor structure.

With this transformation, the concept of security has broadened, and non-military areas such as the economy, environment, society, cyberspace, maritime, and aerospace have increasingly become key concerns at both national and international levels. Among these, maritime security stands out as a multidimensional concept that encompasses not only military security but also energy, economic, and environmental security. Owing to this complexity, the significance of maritime security has grown, leading many states and international organisations to adopt specialised maritime security strategies.

As a key element of Türkiye's maritime security strategy, the Black Sea holds strategic regional and global importance due to its geopolitical position, the historical rivalry among littoral states, and its role as a major energy transit corridor. While the Black Sea enjoyed a relatively stable period after the Cold War, it has faced a severe security crisis since the outbreak of the Russia-Ukraine war in 2022. The disruption of peace caused by this war has had significant direct and indirect impacts on many states, particularly in areas such as food supply, energy security, and maritime transportation. This war is not merely a conflict between two states; it has seriously undermined Black Sea security and created far-reaching consequences.

Within this framework, the study seeks to examine how the Russia-Ukraine war has affected Black Sea security and what policies Türkiye has pursued during this period. The study adopts a qualitative approach, drawing on security documents of international organisations, official reports, and existing academic literature as the main sources of analysis. The war has triggered a serious security crisis in the region, with both political and economic dimensions. The direct costs of the war and the damage caused to regional trade have had adverse effects on many states, whether or not they are Black Sea littoral states. In particular, the drifting of naval mines has severely undermined confidence in the security of navigation and commercial activities. The disruption of trade in the Black Sea has had negative consequences at both regional and global levels. Notably, the war has worsened the global food crisis and driven up grain prices worldwide.

In the context of the Russia-Ukraine war, Türkiye's policy can be described as a cautious and balanced strategy of strategic equilibrium. The aim of this approach is to maintain cooperation with Ukraine while avoiding actions that might provoke Russia. Ankara pursues a strategy that neither fully aligns with NATO's position nor directly corresponds with Russia's stance; instead, it adopts an approach that intersects with both actors while incorporating independent elements. Türkiye's common ground with the West lies in its support for Ukraine's sovereignty and its efforts to limit Russia's influence in the Black Sea. Its shared position with Russia is its opposition to an increased military presence of non-littoral external powers in the region. Beyond these shared positions, Türkiye's independent policy focuses on preserving the regional status quo while assuming the role of NATO's leading actor in the Black Sea.

Furthermore, the study argues that while the war has undermined Black Sea security and damaged the global economy, it has at the same time enhanced Türkiye's strategic role in the region. By maintaining dialogue with both Ukraine and Russia, Türkiye has become one of the few actors capable of acting as a mediating role in the conflict. Therefore, Türkiye should take on a more active role, not only as a balancing power but also as a proactive actor leading initiatives at both regional and global levels to help restore security in the Black Sea.